

Rozhledy matematicko-fyzikální

Rozhledy matematicko-fyzikální – obsah 89.ročníku

Rozhledy matematicko-fyzikální, Vol. 89 (2014), No. 4, 57–60

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/146605>

Terms of use:

© Jednota českých matematiků a fyziků, 2014

Institute of Mathematics of the Czech Academy of Sciences provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This document has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://dml.cz>

ROZHLEDY matematicko-fyzikální

obsah 89. ročníku

<i>MATEMATIKA</i>	strana/číslo
Pavel Boháč: Co je harmonického na harmonické čtveřici?	1/4
Emil Calda: Počet obdélníků zakrývajících dané políčko čtvercové sítě	1/1
Emil Calda: Úloha o největších dělitelích čísel 1, 2, 3, . . . , 2^n . .	5/2
Vlastimil Dlab: Celá a racionální čísla v nekonečně mnoha verzích	1/2
Jan Zhouf: Užitečné rozšíření definice kombinačního čísla	14/4

FYZIKA

Jan Mlynář: Termojaderná fúze a difuze (o náhodné procházce)	5/1
Elemír Scholtz, Martin Scholtz: Speciální teorie relativity a prostoročas (1. část)	8/2
Elemír Scholtz, Martin Scholtz: Speciální teorie relativity a prostoročas (2. část)	1/3
Elemír Scholtz, Martin Scholtz: Speciální teorie relativity a prostoročas (3. část)	16/4

INFORMATIKA

Stanislav Trávníček: Modelování adaptace na změny	11/3
Stanislav Trávníček: Malá násobilka textově	27/4

HISTORIE

strana/číslo

František Jáchim: E. P. Hubble a jeho objev rozpínání vesmíru	16/1
František Jáchim: Minima a maxima Pierra de Fermat (k 350 letům od matematikovy smrti)	18/3
Dušan Jedinák: Listy z kalendára (A.-M. Ampère)	26/1
Dušan Jedinák: Listy z kalendára (Arthur S. Edington)	32/4
Vladimír Strečko: Fragментy z matematiky stredoveku	18/2

PRO ŽÁKY ZÁKLADNÍCH ŠKOL

Emil Calda: Matematické hrátky s jedním schématem	26/3
Josef Bukač: Jak vypočítat obsah plochy střechy z obsahu půdorysu	31/2
Ivo Volf: Ostrov Robinsona Crusoe	28/1

SOUTĚŽE

Úlohy domácího kola 64. ročníku Matematické olympiády pro žáky středních škol	33/1
Úlohy domácího kola 65. ročníku Matematické olympiády pro žáky středních škol	33/4
Úlohy domácího kola 64. ročníku Matematické olympiády pro žáky základních škol	33/2
64. ročník Matematické olympiády, úlohy domácího kola kategorie P	42/2
56. ročník Fyzikální olympiády, úlohy 1. kola	29/3
Ivo Volf, Pavel Kabrhel: Úlohy 55. ročníku fyzikální olympiády, kategorie G – Archimédiáda 2014	36/1
Úlohy 56. ročníku fyzikální olympiády, kat. G – Archimédiáda .	37/4

ZPRÁVY

strana/číslo

Antonín Balnar: Ústřední kolo 63. ročníku Matematické olympiády, kategorie A	50/2
Pavel Calábek: 7. Středoevropská matematická olympiáda	40/1
Jan Kříž, Bohumil Vybíral: Vzpomínka na prof. RNDr. Ivo Volfa, CSc.	49/4
Jan Kříž, Ivo Volf, Bohumil Vybíral: Celostátní kolo 55. ročníku Fyzikální olympiády	44/1
Lubomír Sodomka: Nobelovy ceny za fyziku a chemii 2013	55/3
Jaromír Šimša: 55. mezinárodní matematická olympiáda	46/3
Pavel Töpfer: Ústřední kolo 63. ročníku Matematické olympiády, kategorie P	54/2
Pavel Töpfer: Mezinárodní olympiády v informatice v roce 2014	50/3
Bohumil Vybíral: Præmium Bohemiæ 2013 studentům	47/1
Bohumil Vybíral: PRÆMIUM BOHEMIÆ 2014 studentům	44/4
Jaroslav Zhouf: 8. Středoevropská matematická olympiáda	39/4

NAŠE SOUTĚŽ

Naše soutěž	54/1
Naše soutěž	57/2
Naše soutěž	58/3
Naše soutěž	52/4

RECENZE

- Zdeněk Janout: Recenze knihy *Fyzikové ve službách průmyslové revoluce* autora I. Krause 61/3
- Bohumil Tesařík: Recenze knihy *Fyzikové ve službách průmyslové revoluce* autora I. Krause 61/4
- Dušan Jedinák: Recenze knihy *Logika pro všechny ochotné myslet* autora A. Sochora 61/1
- Dušan Jedinák: Recenze knihy *Matematiko, jsi to ty?* autora A. Paenzy 61/2

* * * * *

(Pokračování recenze z 3. strany obálky.)

Další v pořadí jsou německé země (Prusko, Bavorsko, Sasko, . . .), Francie, Nizozemsko, Habsburská monarchie, Rusko, Itálie, Pobaltí a Skandinávie (vědecká produktivita se tehdy postupně přesunula z jihu Evropy na její sever). Mimoevropské státy reprezentují americký průkopník průmyslové revoluce Benjamin Franklin a nejproslulejší vynálezce lidských dějin Thomas Alva Edison. Čtenář se dozví, jakou měli hrdinové jednotlivých příběhů národnost (což je někdy složité určit), rodinné zázemí, kde získali vzdělání, čím se proslavili a v čem se mýlili, jaké získali pocty a za co jim i dnes patří obdiv a uznání. Protože dalším přínosem průmyslové revoluce byly veřejná podpora badání, zakládání technických škol a vědeckých institucí, je závěr publikace věnován evropským vysokým učením, která také „učila vědění, které právě vzniká“.

Posláním nové publikace je prohloubit znalosti čtenářů o některá zajímavá fakta z historie fyziky, načrtnout tehdejší dobovou atmosféru a nahlédnout do vnitřních zákonitostí jejího vývoje. Je smutné, jak málo stop zanechali některé velké osobnosti fyzikálních věd v mysli i poměrně vzdělaných lidí a zvláště mládeže. Přitom tvořivou silou ve fyzice byli a jsou především mladí lidé – není náhodou, že i v její historii většinu největších objevů učinili fyzikové ve stáří od 20 do 30 let.

V porovnání s ostatními přírodními vědami se u nás dnes historií fyziky a elektrotechniky zabývá v hojnější míře celá řada významných vědců, pedagogů a odborných publicistů (I. Kraus, I. Štoll, D. Mayer, J. Bečvář, M. Elfertová, J. Heřman, J. Kukul, F. Houdek, F. Jáchim, L. Sodomka, P. Augusta, L. Eckertová a další), jejichž knižní díla a časopisecké práce umožňují naplnit jedno z řady dalších myšlenkových poselství Alberta Einsteina: „Musíme prověřovat staré ideje, ač patří minulosti, neboť je to jediný prostředek k pochopení důležitosti nových idejí a hranic jejich správnosti.“

Bohumil Tesařík